

Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 302 с. **13.** Права человека: теория и практика // Человек: образ и сущность (гуманитарные аспекты). Ежегодник. – №1. – М.: ИНИОН АН СССР, 1991, – с. 56-104. **14.** Праворадикальные политические партии и движения современной Европы. – СПб.: Изд-во СПбГУ, 2011. – 408 с. **15.** Сіденко С. Економічні чинники світового економічного розвитку. – К.: Аврора Принт, 2011. – 234 с. **16.** Суверенитет. Трансформація понять і практик. – М.: МГИМО – Университет, 2008. – 228 с. **17.** Шморгун О. Євроатлантичні моделі президенталізму і демократизації української влади: політологічний вимір // США і світ ХХ століття. – К.: Центр вільної преси, 2013, – С.315- 331. **18.** Шморгун О. Місцеве самоврядування як основа європейської моделі громадянського суспільства // Историчний досвід становлення інститутів громадянського суспільства в країнах Європи. – К.: Фоліант, 2012. – 466. **19.** Шморгун О. Інноваційна стратегія побудови політичної влади в Україні. – В кн.: Феномен інновації: освіта, суспільство, культура. – К.: Педагогічна думка, 2008. – С.305-417. **20.** Шморгун О. Суспільно-політичний дискурс міжнародних проблем Європейського континенту // Україна в Європі: контекст міжнародних відносин. – К.: Фенікс, 2011. С.76 – 99. **21.** Энциклики Его Святейшества Папы Римского 1891, 1981, 1991 гг. О труде и человеческой жизнедеятельности, нравственности и морали. – К.: Изд-во Института праксиологии, 1993. – 278 с.

УДК 327.7:32.019.5

Розумюк В.М.

КЛАСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА СПЕЦИФІКА ЇХ СПІВРОБІТНИЦТВА З ІНСТИТУТАМИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Статтю присвячено дослідженню міжнародних організацій та інститутів громадянського суспільства. Визначено поняття міжнародної організації та міжнародної неурядової організації, надано класифікацію міжнародних організацій, проаналізовано специфіку співробітництва міжнародних організацій з інститутами громадянського суспільства.

Ключові слова: міжнародні організації, міжнародні неурядові організації, громадянське суспільство, ООН.

Статья посвящена исследованию международных организаций и институтов гражданского общества. Определены понятия международной организации и международной неправительственной организации, дана классификация международных организаций, проанализирована специфика сотрудничества международных организаций с институтами гражданского общества.

Ключевые слова: международные организации, международные неправительственные организации, гражданское общество.

The article is dedicated to the study of international organizations and civil society institutions. Definitions of international organization and international non-governmental organization are clarified. The classification of international organizations is given. The specifics of cooperation between international organizations and civil society institutions have been analyzed.

Key words: international organizations, international non-governmental organizations, civil society, UN.

У найбільш широкому розумінні міжнародною організацією вважається будь-яка інституція, якщо її учасники (члени) належать до різних країн, а задекларована мета та діяльність мають інтернаціональний характер. Утім, спеціальної процедури визнання певної організації міжнародною не існує. Як правило, вона сама довільно визначає себе як «національну» або «міжнародну» залежно від поставлених цілей.

Відповідно до критеріїв оцінки, можна виокремити кілька можливих класифікацій міжнародних організацій. Так, вони можуть бути формалізованими (діяти на основі статуту, мати певне місце зібрання) і неформальними; відкритими (вступ для усіх бажаючих) і закритими (вступ лише з дозволу засновників); глобальними, міжрегіональними та регіональними; універсальними (охоплювати всі питання) і спеціалізованими, проте найбільш поширеним є поділ на міждержавні (міжурядові) міжнародні організації та недержавні (неурядові, громадські) міжнародні організації. Якщо членами міждержавних міжнародних організацій виступають держави (в особі уповноважених представників), то неурядові міжнародні організації створюються приватними особами і, номінально, ніяк не пов'язані з державними органами. Неурядовою організацією вважається будь-який добровільний союз громадян, об'єднаних спільними некомерційними інтересами заради вирішення нагальних суспільних проблем. Це можуть бути національні і міжнародні добровільні неприбуткові організації, світські й релігійні установи, різноманітні фонди, профспілки, кооперативи, професійні асоціації, окремі інститути для навчання та практичних досліджень, університетські центри приватного характеру, різні рухи, місії, спілки, об'єднання, медіа-мережі, професійні та академічні угруповання, соціальні рухи найширшого спектру, культурні та екологічні асоціації, релігійні та феміністські групи. Фактично співпраця неурядових організацій з державами і міждержавними міжнародними організаціями є однією з основних форм впливу глобального громадянського суспільства на провідні політичні (передусім, державні) і комерційні (транснаціональні корпорації) інституції світу.

Зазвичай неурядові організації доводять до відома політичних лідерів інформацію про потреби людей, здійснюють громадський контроль за діяльністю різних установ і організацій, забезпечують аналіз і експертну оцінку подій, діють як механізм «раннього оповіщення», сприяють активному залученню зацікавлених представників громадянського суспільства до діяльності в найрізноманітніших сферах людського буття. Серед найбільш типових напрямів діяльності неурядових організацій: боротьба за мир, забезпечення прав людини, охорона навколишнього середовища, боротьба з епідеміями, голодом і злиднями.

Кожна серйозна міжнародна неурядова організація, навіть якщо її діяльність не пов'язана з питаннями комунікації, все одно має потужний інформаційний відділ, який не тільки забезпечує зв'язки з громадськістю, а й впливає на громадську думку завдяки поширенню своїх ідей через засоби масової інформації (офіційні або альтернативні), адже головною зброєю неурядових організацій у сфері міжнародної політики є мобілізація

міжнародної громадської думки, а методом досягнення цілей – здійснення тиску на міжурядові організації (насамперед – ООН) і безпосередньо на конкретні держави. Саме таким чином діють «Грінпіс», «Міжнародна амністія», «Міжнародна федерація з прав людини» або «Всесвітня організація боротьби проти тортур». Тому неурядові організації такого типу часто називають «міжнародними групами тиску». У політичній соціології цей термін фіксує різницю між громадськими організаціями та політичними партіями: якщо партії прагнуть досягти влади і виконувати владні функції, то групи тиску обмежуються здійсненням впливу на владу, залишаючись поза межами владних структур і апаратів (наприклад, профспілки, об'єднання підприємців, феміністські організації і т.д.).

На думку представників транснаціонального напрямку дослідження міжнародних відносин, від 70-х рр. XX ст. ми можемо спостерігати справжню «глобальну революцію асоціацій» – масштабну експансію неурядових громадських організацій у світовій політиці. Розглядаючи цю тенденцію як відображення комплексу глибоких соціальних, політичних та технологічних змін на міжнародній арені, вони порівнюють її за важливістю й політичним значенням із появою національних держав у Європі.

Основними причинами радикальних змін у міжнародній політиці транснаціоналісти називають:

- обмеженість компетенції держави в розв'язанні низки невідкладних соціальних проблем;
- поширення інформаційних технологій, що відкрили нові можливості для розвитку неприбуткових організацій та зв'язків між ними;
- значне посилення освіченого середнього класу, який звертається до альтернативних форм політичної організації для досягнення більшої мобільності, оскільки державні форми політичної організації його більше не влаштовують.

Транснаціоналісти стверджують, що глобалізаційні процеси створили необхідні передумови для масштабної трансформації усієї системи міжнародних відносин і формування глобальної світової спільноти, в якій самоорганізація і регулювання суспільних процесів буде здійснюватись не через взаємодію між державами, а безпосередньо, за допомогою механізмів прямої дії. Неурядові організації, своєю чергою, розглядаються ними як складові елементи нової структури глобального громадянського суспільства, що формується нині. Наприклад, відомий дослідник міжнародних неурядових організацій Й. Галтунг прогнозував, що майбутнє належатиме різним громадським асоціаціям і організаціям, а роль держави буде зведено до мінімуму [1].

З деякими застереженнями можна визнати справедливість тези щодо значного зростання впливу міжнародних неурядових організацій на питання світової політики (захист прав людини і навколишнього середовища). Дійсно, саме з 70-х рр. XX ст. відбулося різке посилення їхніх позицій на міжнародній арені підтвердженням чого стало нагородження організації «Міжнародна Амністія» Нобелівською премією миру в 1977 р. за допомогу політичним

в'язням. Сталося вибухове зростання кількості неурядових організацій – якщо в 1905 році їх нараховувалось 134, то в 1958 р. вже близько тисячі, у 1968 р. – 1899, у 1978 р. – 2420, у 1987 р. – 4235, у 1998 р. – 5766. Відбулося становлення неурядових організацій як помітної і впливової міжнародної політичної сили, що завдяки мобілізації громадської думки змогла добитися де-факто права на втручання в деякі сфери, що традиційно відносилися до «внутрішніх питань» незалежних держав.

Разом з тим, не варто перебільшувати реальний вплив міжнародних неурядових організацій у світовій політиці. Твердження про «абсолютну самостійність» міжнародних організацій, які, нібито, «не пов'язані» з діяльністю національних урядів, виглядає дещо наївним, якщо не лицемірним. Взаємини між державою (державами) і недержавними акторами міжнародних відносин є надзвичайно складними і суперечливими.

По-перше, переважна більшість міжнародних неурядових організацій займаються проблемами, що не відносяться до пріоритетів державної зовнішньої та внутрішньої політики. Відповідно, діяльність неурядових організацій дозволяє оптимізувати міждержавну взаємодію на міжнародній арені та зміцнити співробітництво різних акторів. Часто держави шляхом прямого делегування або мовчазної згоди передають деякі свої функції міжнародним неурядовим організаціям, що можуть задіяти якийсь специфічний ресурс, якого бракує уряду (наприклад, у професійній або академічній сфері). Тим самим міжнародні неурядові організації не протистоять зовнішній політиці держави, а, навпаки, гармонійно її доповнюють, створюючи мережеву неофіційну «підкладку» під офіційний зовнішньополітичний курс.

По-друге, навіть найдемократичніший уряд не дозволить безкарно діяти на власній території тим організаціям, які серйозно протистоять йому з політико-ідеологічних чи фінансових міркувань, підриваючи тим самим державний суверенітет. Попри всі розмови про «занепад держави» у розпорядженні цього суспільного інституту залишається безліч інструментів впливу на неурядові організації.

По-третє, видається очевидним той факт, що, як правило, не міжнародні неурядові організації використовують національні держави й уряди у своїх інтересах, а навпаки, держави маніпулюють ними. Чимало міжнародних неурядових організацій являють собою своєрідну наведену проєкцію – організовані і фінансовані зовні філіали державних органів. Імітуючи «представництво громадянського суспільства», ці установи насправді займаються пропагандистською діяльністю в інтересах їх справжніх «господарів». Окрім того треба визнати, що міжнародні неурядові організації являють собою «напрочуд вдалиий «дах» для спецслужб. Вони дозволяють великим державам втручатись у внутрішні справи інших країн не прямо, а опосередковано, маскуючи свою безпосередню участь «міжнародним» і «неурядовим» статусом організації, створювати противнику негативний імідж у світових засобах масової інформації, легітимізувати власну політику експансії.

З цього погляду цілком зрозуміло, чому більшість штаб-квартир міжнародних неурядових організацій, що «захищають права людини»

розташовано в США, як і те, чому разом з СРСР і КДБ наприкінці 80-х – початку 90-х рр. XX ст. зникло чимало фондаций, які боролися за «мир в усьому світі» і «класову солідарність трудящих».

Першу хвилю масового і цілеспрямованого використання неурядових організацій для втручання у внутрішні справи інших держав в американській зовнішній політиці можна було спостерігати після приходу до влади адміністрації Картера, коли з 1977 р. державний департамент почав видавати щорічні звіти про стан прав людини в країнах усього світу, друга ж хвиля прокотилася по закінченню біполярного протистояння. Саме в цей період американці здійснили вдалу спробу легітимізувати і узаконити «міжнародне» втручання в разі порушень прав людини, хоча, як не парадоксально, самі США лише в 1992 р. ратифікували Міжнародні статті про права людини Організації Об'єднаних Націй, більше ніж через 25 років після їх схвалення Генеральною Асамблеєю.

Сполучені Штати чимало зробили для того, щоб по закінченню «холодної війни» позиції міжнародних неурядових організацій, що займалися проблемами прав людини, дедалі зміцнювалися, так само як і дієвість відповідних угод, а механізми їх реалізації використовувалися значно енергійніше. Правозахисні організації трансформувалися у дедалі більш істотний елемент міжнародно-політичної панорами світу, хоча переважна більшість урядів і далі відмовлялися від такого пошанування людських прав, яке б задовольнило вимоги «неурядових» правозахисних організацій («Міжнародна Амністія», «Американський спостерігач», «Американське об'єднання за громадянські права»). Хоча завдяки своєму громадському статусу ці фундації мали б спиратися лише на авторитет громадської думки та силу переконання, завдяки американській активності їхні представники все настирливіше вимагають, щоб рух на захист прав людини «розпочав, на додаток до його традиційного міжнародного викриття урядів-порушників, висувати вимоги щодо накладання на них економічних санкцій».

Ще більш показовими видаються фінансові аспекти діяльності міжнародних неурядових організацій, адже значну частину свого фінансування вони або прямо, або опосередковано отримують з державних бюджетів країн, зацікавлених в їхній діяльності. Так, наприклад, із загальних видатків на міністерство закордонних справ Франції близько 3 відсотків (понад 100 млн. євро) витрачається на фінансування «неурядових» організацій, а сучасна Росія офіційно фінансує лише внутрішні «неурядові» організації на рівні 1,1 млрд. карбованців на рік. Державний бюджет провідних країн світу через різноманітні приватні та громадські фонди щороку витрачає мільярди доларів на фінансування різноманітних «недержавних» установ, і саме уряди (прямо і опосередковано) залишаються основним спонсором подібних організацій.

Особливо хотілося б наголосити, що на відміну від розрекламованих «міжнародних неурядових організацій», які використовуються урядами великих держав для досягнення власних цілей, вражаючи при цьому активною діяльністю, організованістю та тісними зв'язками із засобами масової інформації, справжні національні та міжнародні неурядові організації –

представники громадянського суспільства, як правило, погано фінансовані, роз'єднані й розпорошені, часто діють на різних рівнях (низовому, локальному, національному, регіональному). Відсутність комунікації, кооперації і тісного співробітництва між ними є наочною ознакою їх слабкості, що створює практично ідеальну ситуацію для розвитку державних «неурядових організацій».

Принципово іншим різновидом міжнародних організацій є міждержавні (міжурядові) міжнародні організації. Створені незалежними державами задля вирішення політичних та економічних проблем, ці міжнародні організації намагаються мінімізувати вплив громадянського суспільства на свою діяльність. Як приклад розглянемо найбільш поважну і авторитетну універсальну міжнародну установу – Організацію Об'єднаних Націй.

Уже на переговорах зі створення ООН у Сан-Франциско в 1945 році 42 неурядові організації виступали як експерти і консультанти офіційних делегацій, тож цілком природно, що сам термін «неурядові організації» (non-governmental organizations) вперше був запроваджений Статутом ООН, а потім закріплений в інших міжнародних документах. Так, Стаття 71 Статуту стала правовою основою співробітництва Організації Об'єднаних Націй з неурядовими організаціями, надаючи повноваження Раді з економічних і соціальних питань проводити з ними консультації в межах своєї компетенції, а стаття 62 (п.2) серед основних питань, що входять до компетенції Ради, називає «заохочення, повагу і дотримання прав людини і основних свобод» [2].

Окрім того, стверджуючи, що «Об'єднані Нації не зможуть досягти поставлених цілей, поки народи світу не отримають повну і правдиву інформацію про цілі та діяльність цієї організації», Генеральна Асамблея ООН резолюцією 13 (1) створила Департамент публічної інформації, на який було покладено завдання «активно сприяти і надавати допомогу інформаційним органам різних країн, просвітницьким установам та іншим урядовим і неурядовим організаціям різного ґатунку, зацікавленим у поширенні інформації про Об'єднані Нації» [3].

Резолюції Ради з економічних і соціальних питань 228 (В) від 27 лютого 1950 р. і 1296 (ХІ) від 23 травня 1968 р. визначили механізми співробітництва з неурядовими організаціями, встановивши інститут «консультативного статусу» та процедуру, за допомогою якої Рада та її органи можуть отримати експертну інформацію і консультації. Таким чином неурядові організації отримали можливість безпосереднього контакту з офіційними органами ООН.

У резолюції 1297 від 27 травня 1968 р. під назвою «Неурядові організації» Рада з економічних і соціальних питань рекомендувала заохочувати збільшення кількості пов'язаних з ООН національних і міжнародних неурядових організацій з усіх держав – членів ООН, звертаючи особливу увагу на адекватне представництво всіх расових і національних груп, передусім з африканських країн, враховуючи їх величезний досвід як у галузі захисту прав людини, так і в розв'язанні економічних і соціальних проблем. Визнаючи внесок національних і міжнародних неурядових організацій у поширення інформації про ООН, ця резолюція закликала надати цим установам

певний офіційний статус, за виключенням лише тих інституцій, що пропагують нацистську ідеологію, расову чи релігійну дискримінацію. Ця резолюція посилалася на резолюцію 1225 від 6 червня 1967 р., яка вимагала від Генерального Секретаря звітувати щодо процедур про асоціацію національних та міжнародних неурядових організацій з усіх країн-членів ООН з Офісом публічної інформації, з метою збільшення їх інформаційної активності в економічних і соціальних питаннях [4].

25 липня 1996 р. після трирічних переговорів Рада з економічних і соціальних питань на 49 пленарному засіданні прийняла резолюцію 1996/31 «Консультативні відносини між Організацією Об'єднаних Націй і неурядовими організаціями», в якій було викладено нові правила для проведення консультацій з неурядовими організаціями, стандартні умови акредитації неурядових організацій на конференціях ООН, спрощено процес подачі заяв для отримання консультативного статусу при Раді. Якісно новим у процедурі надання неурядовим організаціям консультативного статусу стала можливість офіційного представництва в офіційних органах Організації Об'єднаних Націй не лише для неурядових організацій міжнародного рівня, а й установ національного, субрегіонального і регіонального характеру.

Резолюція визначала три рівні консультативного статусу:

1. Загальний консультативний статус – надається великим міжнародним неурядовим організаціям, які опікуються тими ж самими питаннями, що входять до компетенції Ради та її допоміжних органів. Окрім того передбачається, що ці неурядові організації можуть зробити вагомий внесок у діяльність Ради й ООН у цілому. Тісно пов'язані з вирішенням основних економічних і соціальних проблемам своїх країн і народів, мають доволі представницький склад учасників та відображають основні суспільні групи населення.

2. Особливий консультативний статус – надається тим неурядовим організаціям, які компетентні лише в деяких сферах діяльності Ради та її допоміжних органів, а також відомі лише в тій області, на консультації з якої вони претендують.

3. Обмежений консультативний статус – надається тим неурядовим організаціям, які не можуть претендувати на отримання загального або спеціального статусу. За рішенням Генерального секретаря ООН вони включаються в окремий список, до якого, як правило, потрапляють ті неурядові організації, які лише в певних ситуаціях та за певних обставин можуть зробити корисний внесок у діяльність Ради, її допоміжних органів та інших інституцій системи ООН у межах своєї компетенції [5].

Форми консультацій Ради з економічних і соціальних питань та неурядових організацій полягали, передусім, в участі останніх у розробці порядку денного (лише для неурядових організацій із загальним консультативним статусом, решта просто отримує повідомлення) та роботи засідань Ради.

Окрім того, резолюцією 1996/297 Рада з економічних і соціальних питань запропонувала Генеральній Асамблеї розглянути на своїй сорок першій сесії

питання про ширшу участь неурядових організацій у роботі ООН з урахуванням досвіду, отриманого в результаті консультацій поміж Радою і неурядовими організаціями. Невдовзі в рамках Робочої групи Генеральної Асамблеї із зміцнення системи ООН була створена підгрупа з неурядових організацій. Ця підгрупа, робота якої продовжується, займається вивченням питань, пов'язаних з участю неурядових організацій у роботі Організації Об'єднаних Націй [6].

Окрім консультативного статусу в Раді з економічних і соціальних проблем, неурядова організація може отримати асоціативний статус при Департаменті публічної інформації ООН. Секція «Неурядові організації» є складовою частиною Інформаційно-просвітницького відділу Департаменту публічної інформації, що пов'язує Організацію Об'єднаних Націй з неурядовими організаціями та іншими організаціями громадянського суспільства. Вона відповідає за підтримання партнерських відносин з асоційованими неурядовими організаціями і надає їм широкий спектр інформаційних послуг. Секція організує: щотижневі брифінги неурядових організацій, семінари з питань комунікації (тричі на рік протягом одного дня), щорічну конференцію неурядових організацій (упродовж трьох днів), щорічну ознайомчу програму для представників нових асоційованих неурядових організацій. Серед останніх тем щорічної конференції можна назвати такі: «Безпека і гідність людини: виконання обіцянок ООН», «Цілі у сфері розвитку, сформульовані в Декларації тисячоліття: громадянське суспільство вживає заходи», «Наша задача – голоси за мир, партнерство і оновлення», «Незавершена справа: ефективне партнерство в інтересах забезпечення безпеки людей і сталого розвитку», «Зміни клімату: як вони впливають на нас усіх», «Підтверджуючи права людини для всіх: 60-а річниця Загальної декларації прав людини», «Заради миру і розвитку – роззброїться!», «Проблеми глобальної охорони здоров'я і досягнення цілей розвитку тисячоліття», «Стабільні суспільства, відповідальні громадяни».

Щоб отримати статусу організації, асоційованої при Департаменті суспільної інформації, неурядова організація має підтримувати і поважати принципи Статуту ООН; бути визнаною на національному або міжнародному рівні; діяти виключно на некомерційній основі (статус організації, яка звільнена від сплати податків); здійснювати ефективні інформаційні програми, присвячені діяльності ООН. Вітається досвід співробітництва з Інформаційними центрами/Службами ООН або іншими установами системи ООН до отримання статусу асоційованої організації. Якщо ж неурядова організація не має досвіду співробітництва, але Комітет з неурядових організацій Департаменту публічної інформації задовольнив її прохання, вона отримує тимчасовий статус асоційованої організації строком на два роки, протягом яких може встановити партнерські відносини з відповідними Інформаційними центрами/Службами ООН або установами системи ООН. Досвідчені сонівські бюрократи особливо застерігають, що надання неурядовій організації статусу організації, асоційованої при Департаменті публічної

інформації, не означає включення її до системи ООН, не надає їй чи її співробітникам права на привілеї, імунітети або на особливий статус.

Нині нараховується близько 1600 неурядових організацій, асоційованих з Департаментом публічної інформації. Близько половини з них мають ще й асоційований статус з Радою з економічних і соціальних питань. Слід наголосити на тому, що, якщо консультативний статус при Раді може отримати неурядова організація, робота якої спрямована на висвітлення питань, включених до порядку денного, то для отримання статусу організації, асоційованої при Департаменті, необхідна, разом з іншим, наявність ефективних інформаційних програм, можливостей і засобів для поширення інформації про роботу ООН.

Таким чином, можна констатувати, що відносини неурядових організацій з установами системи ООН розрізняються залежно від їхніх цілей, місцезнаходження, статусу. «Організація Об'єднаних Націй є водночас і учасником, і свідком процесу глобалізації громадянського суспільства. Розширюється коло неурядових організацій та інших інститутів громадянського суспільства, які стають партнерами ООН та цінними каналами зв'язку з громадянським суспільством. Організації громадянського суспільства відіграють ключову роль у діяльності важливих конференцій ООН і виступають незалежними партнерами в рамках діяльності ООН на рівні країн. Неурядові організації є консультантами у сфері політики і програмних напрямів діяльності ООН» [7]. Попри все це, очевидно є спроба потужної бюрократичної машини Організації Об'єднаних Націй звести «співпрацю» з неурядовими організаціями та інститутами громадянського суспільства до сумнівних «консультацій» і розмов, використовуючи їхній людський потенціал для реклами, пропаганди і легітимації власної діяльності. Особливо слід наголосити, що розглянута нами як приклад співпраці інститутів громадянського суспільства і універсальної міждержавної організації – Організація Об'єднаних Націй – є найбільш лояльною і прихильною до такого роду співробітництва, адже на відміну від переважної більшості міждержавних організацій, які взагалі не мають формалізованих форм комунікації з представниками громадянського суспільства, ООН через надання «консультативного статусу» відкрила для них можливість брати участь у своїй діяльності. Серед відомих міжнародних міждержавних організацій, які практикують подібні форми співробітництва з неурядовими організаціями, можна назвати хіба що Раду Європи.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Galtung J. The True Worlds. A Transnational Perspective / Johan Galtung. – N.Y.: The Free Press, 1980. – 469 p.
2. Устав ООН. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/documents/charter/chapter10.shtml>
3. UN. Resolution 13 (1) of 1 February 1946. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/032/64/IMG/NR003264.pdf?OpenElement>
4. The Economic and Social Council. Resolution 1297 (XLII) of 27 May 1968. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daccess-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/007/92/IMG/NR000792.pdf?OpenElement>
5. The Economic and Social Council. Resolution 1996/31 of 25 July 1996. – [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://www.un.org/ru/ecosoc/docs/1996/r1996-31.pdf> 6. Решения 1996/297. Неправительственные организации. – [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/civilsociety/ngo/d1996297.pdf> 7. ООН и гражданское общество. – [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/civilsociety/>

УДК 321.7.061.1

Врадїй О.С., Бульвінський А.Г.

ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ ТА СПОСОБИ ВЗАЄМОДІЇ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ОГС В УКРАЇНІ

У статті розглядаються питання взаємодії міжнародних організацій та організацій громадянського суспільства (ОГС) в Україні в контексті становлення громадянського суспільства. Встановлено, що значна залежність українських ОГС від міжнародних донорських організацій вважається багатоаспектним фактором ризику. Пропонуються варіанти оптимізації співпраці міжнародних організацій та ОГС в Україні.

Ключові слова: міжнародні організації, організації громадянського суспільства, ОГС, донорська допомога, громадянське суспільство.

В статье рассматриваются вопросы взаимодействия международных организаций и организаций гражданского общества (ОГО) в Украине в контексте становления гражданского общества. Выяснено, что значительная зависимость украинских ОГО от международных донорских организаций считается многоаспектным фактором риска. Предлагаются варианты оптимизации сотрудничества международных организаций и ОГО в Украине.

Ключевые слова: международные организации, организации гражданского общества, ОГО, донорская помощь, гражданское общество.

The article deals with the interaction between international organizations and civil society organizations (CSOs) in Ukraine in the context of the formation of civil society. It was found that a considerable dependence of Ukrainian CSOs on international donors is considered multidimensional risk factor. Variants of optimizing cooperation between international organizations and civil society organizations in Ukraine are proposed.

Keywords: international organizations, civil society organizations, CSOs, donor support, civil society.

З моменту набуття нею незалежності Україна перебуває на шляху демократичних перетворень – удосконалення наявних та запровадження нових засад демократії та демократичних практик. Європейський вектор розвитку зумовлює потребу руху в напрямі європейської цивілізаційної моделі, закріплення європейських критеріїв. Прогрес у цих сферах життєдіяльності суспільства і держави можливий лише за умови ефективної взаємодії з організаціями громадянського суспільства (ОГС).

Протягом останніх двох десятиліть в Україні сформувалося чи не найбільш розвинене за міжнародними стандартами порівняно з іншими пострадянськими країнами громадянське суспільство. За кількістю організацій громадянського суспільства, розмаїттям їхнього спрямування, рівнем і спектром діяльності, Україна, незважаючи на складні інституційні умови, нерегулярне фінансування й інші проблемні обставини, є найбагатшою з усіх